

ת"א, י"ד טבת תשע"ז
12/01/2017

לכבוד
הוועדה המשותפת לוועדות :
חוקה, חוק ומשפט
הפנים והגנת הסביבה
וועדת המדע והטכנולוגיה
בהתאם לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי
ובמאגרי מידע התש"ע-2009
כנסת ישראל

מכובדיי,

**הנדון: הצעת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי
ובמאגר מידע (תיקון והוראת שעה), התשע"ז-2016**

נייר עמדה לקראת הדיון הקבוע ליום 17/01/17

בשם הוועדה להגנת הפרטיות בלשכת עורכי הדין הננו מתכבדים להעביר את הערותינו להצעת
החוק שבנדון כדלקמן :

מבוא

1. הצעת החוק דן עניינה תיקונים שיש לבצע בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי
ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע - 2009 (להלן – "החוק").
2. כידוע, בהתאם לסעיף 41(1) לחוק, קבע השר צו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי
ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן), התשע"א – 2011 (להלן – "הצו"). צו
זמני זה קבע תקופת מבחן של שנתיים בהם ייאספו נתונים על אנשים אשר נתנו את הסכמתם
לכך. תקופת המבחן הוארכה פעמיים בתשעה חודשים בכל פעם, והיא הייתה עתידה
להסתיים בתאריך 31.12.2016. בכדי לאפשר דיון בהצעה דן הוארכה תקופה זו לאחורונה
בפעם נוספת.

בקצירת האומר

3. ועדת הגנת הפרטיות בלשכת עורכי הדין (להלן – "הוועדה") רואה בדאגה את הצעת הנוסח
הנדונה, וזאת לאור העמקת הפגיעה בפרטיותם של אזרחי המדינה, בחסות החוק.

4. מבנה ההצעה טומן בחובו אמצעי לחץ פסול על אזרחים, אשר יחליטו שלא להכניס את תמונת טביעת האצבע שלהם למאגר.
5. התיקון המוצע לחוק מרחיב הלכה למעשה את רשימת הגורמים אשר בסמכותם ליטול, להפיק ולהשוות נתונים ביומטריים. הרחבה זו מעמיקה לאין שיעור את הפגיעה בפרטיות.
6. התיקון מגביל אזרחים מלהתחרט על הכנסת תמונת טביעת האצבע שלהם למאגר.

תמצית עיקרי התזכיר

7. הצעת החוק כוללת שמונה עיקרים אשר ביססו את ההצעה לתיקון החוק. יובא להלן תמציתם של עיקרים אלה:

א. עיקר 1 משנה את ההסדר הקיים בחוק בנושא הנתונים שיישמרו במאגר. בתקופת המבחן המאגר כלל תמונות פנים וטביעת אצבע, אך תיקון החוק מציע כי החובה תהיה לשמור במאגר רק תמונות פנים, בעוד שמירת תמונת טביעת אצבע תהיה אופציונאלית וניתן יהיה לוותר עליה. מכאן, שתינתן אפשרות לתושב שניטלו ממנו אמצעי זיהוי ביומטריים לצורך הנפקת מסמכי זיהוי, להודיע כי הינו מבקש כי טביעות האצבע שניטלו ממנו, לא יכללו במאגר.

ב. עיקר 2 הולך בעקבות עיקר 1, ומציע להסמיך את השר לקבוע מנגנון הסדרה, אשר יכלול תנאים וכללים לאזרח אשר מבקש שטביעת האצבע שניטלה ממנו לא תיכלל במאגר.

ג. עיקר 3 קובע כי על-אף האפשרות שניתנה שלא להכליל טביעת אצבע במאגר, תמונת טביעת אצבע תישמר במאגר ידני, ולא ממוחשב. שמירת טביעת האצבע תהיה לצורך בדיקת השוואה של תושבים המבקשים שלא לכלול את תמונות טביעות האצבע שלהם במאגר, אל מול תמונות טביעות האצבע של תושבים שנכללו במאגר. בדיקת ההשוואה הזו נדרשת על מנת למנוע מצבי התחזות של תושב המבקש לשמור תמונות פנים בלבד, לתושב שתמונות טביעות אצבע שלו שמורות במאגר.

ד. עיקר 4 מגביל את תוקף מסמכי הזיהוי של אדם, שביקש להסיר את טביעת אצבעו מן המאגר. הטענה היא ששמירת תמונת הפנים בלבד איננה אפקטיבית לאורך זמן, כיוון

ותווי הפנים משתנים עם הזמן. לכן, הוצע בסעיף להגביל את תוקף מסמכי הזיהוי של אלה שביקשו הסרת טביעת אצבע מהמאגר ל-5 שנים.

ה. עיקר 5 מסדיר את סמכות השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין תמונות טביעות האצבע שיינטלו.

ו. עיקר 6 מבקש להרחיב את הגופים שבסמכותם יהיה ליטול, להפיק ולהשוות נתונים ביומטריים, מעבר לגופים אשר הוסכמו בחוק. סעיף זה מסמך את השר לקבוע בתקנות כי לצורך הנגשת שירותים לציבור על-ידי משרדי ממשלה, תאגידים וחברות ממשלתיות- יכול שיבוצע זיהוי של אדם על-ידי נטילה, הפקה והשוואת נתונים ביומטריים ע"י אותם הגופים.

ז. עיקר 7 קובע סמכות לשמירה באופן זמני של אמצעים או נתונים ביומטריים ללא פרטים מזהים במערכות רשות האוכלוסין על מנת לאפשר בדיקות חיוניות של מערכת ההשוואה של רשות האוכלוסין.

ח. עיקר 8 למעשה מגביל תושבים שתמונות טביעות האצבע שלהם ניטלו מהם בתקופת המבחן. לפי הסעיף, התושבים שהשתתפו בתקופת המבחן וביקשו למחוק את טביעת אצבעם מהמאגר, יוכלו לבקש זאת אך ורק בתוך תקופה שיקבע השר ובהתאם לכללים שיקבעו על ידו.

הערות לנוסח ההצעה

8. הננו רואים בדאגה רבה את נוסח התיקון המוצע וזאת מן הטעמים הבאים :

א. שילובם של עיקרים 3 ו-4 מהווה לחץ לא ראוי על התושבים שהחליטו שלא לתת את טביעת האצבע שלהם למאגר. עיקר 3 להצעת החוק קובע כי תמונת טביעת האצבע של אנשים אשר סירבו להכליל טביעת אצבע במאגר תישמר בכל זאת, וזאת לשם השוואת במקרים מסוימים של חשש להתחזות. מעבר לכך, עיקר 4 מגביל את תוקף מסמכי הזיהוי של אנשים שביקשו כי טביעת אצבעם לא תיכלל במאגר ל-5 שנים. יש לשער כי ההגבלה מהווה קושי בירוקראטי ואף פיננסי (סביר להניח שהנפקת מסמכים חדשים תישא בעלות מסוימת) לתושבים אשר סירבו להכליל את טביעת אצבעם במאגר. שילובם של שני עיקרים אלה מהווה לחץ פסול על אותם אנשים אשר

סירבו להכליל את טביעת האצבע במאגר, ויש למצוא לעניין פתרון חלופי שעוצמת פגיעתו פחותה יותר.

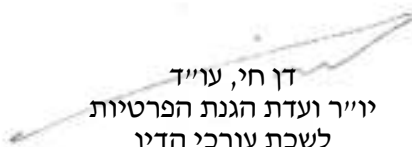
ב. סעיף 6 לחוק מפרט על בעלי התפקידים אשר מוסמכים ליטול אמצעי זיהוי ביומטריים ולהפיק מהם נתונים ולהשוות אותם לנתונים אחרים, אך עם זאת, עיקר 6 בהצעת החוק מרחיב באופן מופרז את סעיף 6 לחוק. עיקר 6 מרחיב את רשימת הרשאים ליטול, להפיק ולהשוות נתונים ביומטריים גם למשרדי ממשלה, חברות ממשלתיות ואף לתאגידים שהוקמו על-פי חוק. הרחבה זו מעמיקה את הפגיעה בפרטיותם של הפרטים במאגר ויש לתת עליה את הדעת.

ג. עיקר 8 להצעת החוק קובע כי תושבים שתמונות טביעות האצבע שלהם ניטלו מהם בתקופת המבחן, יוכלו לבקש את מחיקת תמונות טביעות האצבע שלהם מן המאגר הביומטרי וזאת רק בתוך תקופה מסוימת אשר יקבע השר. ההגבלה על תושבים אלה מהווה אמצעי פסול להפעלת לחץ על-מנת שלא יבקשו להסיר את טביעת האצבע שלהם מן המאגר.

סיכום

9. למען הסר ספק, הרינו להבהיר כי עמדתנו העקרונית הינה כי אין להקים מאגר אלא להסתפק בהנפקת תעודות ביומטריות בלבד ללא הקמת מאגר לצדן. הערותינו המובאות לעיל, הינן לחילופין ובהנחה כי לא ניתן לעצור את הליך הקמת המאגר, אשר למרבה הצער, דומה כי צבר תאוצה ולא ניתן לעוצרו.
10. לאור האמור לעיל, נראה כי מלאכת בדיקת הנושא טרם הסתיימה וכי קיים צורך לבחון פעם נוספת את הצעת החוק שבנדון בהתייחס לנקודות שהועלו לעיל עובר לאישורה וקידומה.
11. הננו פונים, איפא, פעם נוספת, בבקשה לעכב את קידום תיקון החוק, תוך הקמת צוות בדיקה אשר יבחן את תיקוני החוק שבנדון, ובעיקר לאור המועלה בסעיף 9 לעיל. ועדת הגנת הפרטיות של לשכת עורכי הדין תשמח להירתם ולתרום לצוות הבדיקה, ככל שיוקם, ולעשות כמיטב יכולתה לשיפור התיקון לחוק שבנדון, בנוסחו הנוכחי.
12. נשמח להרחיב בעת הדיון בהצעה בוועדה.

ב ב ר כ ה,

דן חי, עו"ד
יו"ר ועדת הגנת הפרטיות
לשכת עורכי הדין

לשכת עורכי הדין בישראל
ISRAEL BAR ASSOCIATION
نقابة المحامين في إسرائيل

העתקים:

- עו"ד אפי נוה – ראש לשכת עורכי הדין.
- מר אורי אלפרסי – מנכ"ל לשכת עורכי הדין.
- עו"ד שלי ואקנין-אדם – ממונה תחום משפט חוקתי וזכויות אדם, לשכת עוה"ד.
- עו"ד פנחס מיכאלי – ממונה תחום חקיקה, לשכת עוה"ד.
- גב' דנית בוסקילה – מנהלת יחידת כנסת, לשכת עוה"ד.